

יום עיון

לטלטל את המודיעין?

משולחן המנכ"ל תא"ל (מיל) דוד צור

לבני המשפחות והחברים,

בפתח דבריי אני רוצה, בשם ההנהלה וחברי העמותה, לברך ולהביע הערכה לאנשי קהילת המודיעין וראשיה, אשר הובילו, אספו, ניתחו וחקרו את המידע, אשר היווה את הבסיס למבצע המצויין, "חשיפה מלאה" של חיל הים (אשר אנשיו ראויים גם הם לאותן ברכות והערכה), בלכידת אוניית הנשק "קלזו סי", כ-1500 ק"מ מאילת. כמו במקרים קודמים הוכח, כי מודיעין מדויק מביא להחלטות נכונות של ההנהגה הצבאית והמדינית כפי שציין שר הביטחון בהרצאתו, ביום עיון לחוקרים הפעילים ולחוקרים בגמלאות, שנערך לאחרונה במל"מ. המשמעויות הטקטיות והאופרטיביות של מבצע סיכול זה ברורות. מעניין אם תהיינה בהמשך גם משמעויות אסטרטגיות למהלך זה (כמו במקרה של "קארין א"), כתוצאה מהאחריות האיראנית והסורית לחימוש החמאס (שסוכל) ברקטות ארוכות טווח אלה.

מבצע זה נערך בעוד עיני העולם נשואות למשבר באוקראינה. האם חזרנו לימי המלחמה הקרה? לרוסיה, עדיין מעצמה עולמית, אינטרסים אסטרטגיים (וזיקה היסטורית) לחצי האי קרים מחד גיסא, והתחייבות שלא להתערב באוקראינה עפ"י הסכם בודפשט 1994 מאידך גיסא. תגובתה של ארה"ב עדיין מינורית. אם ארה"ב תמשיך באותו קו, סביר כי זה יחליש את מעמדה גם בענייני המזה"ת.

ובמל"מ, אנו ממשיכים בפעילותנו ברבדים השונים. בתוך כך אציין את יום העיון שנערך לחוקרים פעילים בגופי קהילת המודיעין (ראה פירוט להלן) והסיוור במוזיאון ההעפלה בעתלית ובשמורת הכרמל, במסגרת 'מועדון חבצלת'. זאת, לצד התחלת טיפול מעמיק בתשתיות האתר. סיכום הפעילות בשנת 2013 ועיקרי תכנית העבודה לשנת 2014 יופיעו בגיליון "מבט מל"מ", שיתפרסם בקרוב.

מאחל לכולנו חג פורים שמח!

בברכה, דוד צור

בימים אלה נערך המל"מ לקראת הקמת מכון מחקר שיעסוק בהיבטים מתודולוגיים של עבודת המודיעין, יהווה מסגרת לסיעור מוחות מתמיד, ויעודד חשיבה מתחדשת מחוץ לסיר הלחץ היומיומי. במסגרת היערכות זאת

נערך יום עיון ראשון (ב-4 במרץ 2014) על "תפקידו ויכולותיו של המודיעין בהערכת אירועי הטלטלה האזורית" ("האביב הערבי)". הנחה תא"ל (מיל) עמוס גלבע.

יום העיון היה סגור לקהל והשתתפו בו בכירי קהילה על אגפיה. היום נפתח בדברי יו"ר המל"מ תא"ל (מיל) ד"ר צבי שטאובר, שבישר על הסמתו של תא"ל (מיל) רון כתרי לעמוד בראש המכון. היו"ר הציג את הבעייתיות בעבודת המודיעין בימינו. במרכזו - הצורך להבין את המתרחש בצבורים הרחבים של החברות הערביות השונות לנוכח עליית משקלם בהנעת התמורות. לסוגיה זאת נדרשו בהרחבה ראש אגף המודיעין של המוסד, רח"ט מחקר של אמ"ן, וראש ממ"ד של משרד החוץ.

לזו הדיון שהם עוררו הייתה השאלה האם בכלל ניתן להבין את הלכי הרוח הכלליים בכלים מודיעיניים, והאם המודיעין צריך לעסוק בכך או להסתפק ביעדיו המוכרים. באשר לכך הוצג מגוון דעות, והדיון התרחב כאשר משתתפים נוספים מהקהל נשאו גם הם את דבריהם.

בחלקו השני של יום העיון נישאו שתי הרצאות אורח. פרופ' חגי ארליך מאוניברסיטת תל-אביב דיבר על "הטלטלה כתפנית - פרספקטיבה היסטורית", ניתח את תפקיד הנוער המשכיל ביצירת שמונה תפוחות עמוקות מאז ראשית המאה העשרים, שכולן השאירו משקע המשפיע על המשבר הנוכחי. ארליך ציין כי גם

בעבר היה קשה לממסדים ולאנשי המודיעין, המקומיים והזרים, לחזות את הספונטניות מהסוג שחוללה גם את אירועי שנת 2011. מדע ההיסטוריה, אמר, עבר זה כבר לעסוק בצבורים הרחבים, ואין מנוס גם למודיעין מלעשות כן.

הכלכלן שלמה מעוז דיבר על "התמודדות מול שינויים ותפניות בתחומי הכלכלה", והרחיב בעיקר על המערכת העולמית והשפעתה על המזה"ת. הוא הפריך את ההנחה הרווחת, כי ארה"ב היא מעצמה שוקעת, והדגיש את יכולתה להתחדש ולהוביל בתחומי הטכנולוגיה, תוך כדי השתחררותה מהתלות בנפט. תמורה מרכזית נוספת, הדגיש מעוז תוך הפרכת מקובלה נוספת, היא התעצמותה של גרמניה, המרכזת בידיה את כלכלת מרביתה

המשך בעמוד 2

דבר העורכת

קוראים יקרים,

שלוש שנים חלפו מאז פרוץ "האביב הערבי", ועדיין לא פג הערפל המעיב על האזור. המזרח התיכון ממשיך להיטלטל במלוא עוזו.

תפקידו ויכולותיו של המודיעין בהערכת אירועי הטלטלה האזורית עמדו במרכז יום עיון שקיים המל"מ בהשתתפות הסגל הבכיר של קהילת המודיעין. זאת, במסגרת היערכות המל"מ לקראת הקמת מכון מחקר שיעסוק בהיבטים מתודולוגיים של עבודת המודיעין, יהווה מסגרת לסיעור מוחות מתמיד, ויעודד חשיבה מתחדשת מחוץ לסיר הלחץ היומיומי. הטלטלה באזור עמדה גם במרכז יום עיון שקיים מרכז דין באוניברסיטת תל אביב בניסיון לייצר בהירות כלשהי באשר לתהליכים הפנימיים הפוקדים את המרחב: לצד מהפכים פוליטיים-חברתיים במדינות השונות, מתחולל שינוי משמעותי בפרדיגמה הישנה בדבר ניצחונה של המדינה הטריטוריאלית.

שלוש השנים האחרונות המחישו, כי דווקא המסגרות המסורתיות והישנות, אלה שהיו הבסיס לתחושת השייכות בתקופה הטרום מדינתית - עדות, שבטים, מיעוטים דתיים ואתניים, זהויות אזוריות - הן אלה שמתפקדות בפועל, והן המוכחות עתה כחזקות, אולי יותר מהזהויות הממלכתיות והלאומיות שנוצרו במהלך המאה ה-20.

בגיליון זה תוכלו לקרוא על פעילויות נוספות במל"מ: על רב-שיח שהתקיים במסגרת 'מועדון חבצלת' בנושא 'הסיקור התקשורתי במלחמה' בהשתתפות בכירי הכתבים הצבאיים בארץ; על השקת ספרו של ד"ר יוסף מרזוק 'את אהי אנכי מבקש: לאורו של משה ובצילו, הפורש את סיפור חייו של סא"ל ד"ר משה מרזוק (ז"ל) 'מקדושי קהיר' שעלה לנרדום בקהיר ב-1955; על הנעשה באמ"ן ובעמותות השונות; צרור צ'אפחות; על אירועים צפויים במל"מ בתקופה הקרובה; וכן, נקדיש את יום האישה הבינלאומי לציין את תרומתה של אל"מ רות מושכל שהייתה קצינת חן ראשית במלחמת יום הכיפורים.

בברכה,
יוכי ארליך

המשך מעמוד 1

של אירופה ונהיית מחדש, היא ואירופה, גורם ראשי באסטרטגיה העולמית. את יום העיון נעל שר הביטחון, משה יעלון בהרצאתו: "היערכות ישראל מול הטלטלה ותפקיד המודיעין". השר קבע, כי המזה"ת נכנס לתקופה ארוכה של אי יציבות כרונית, שהחלה עם קעקוע שלטון הרודנים והסרת מחסום הפחד. השפלתו של צדאם חוסיין ביד האמריקאים, כאשר הוציאוהו מבור מחבואו לעיני העולם כולו (בשנת 2003), הייתה אולי ראשית התהליך.

התוצאה הראשית של הטלטלה היא התמוטטות מדינת הלאום, כפי שנוצרה לאחר מלחמת העולם הראשונה, ועליית חשיבותם של שפע גורמים ומכל הסוגים. בדברו עתה כקברניט, ובזכרו את ימיו כראש אמ"ן, הבהיר השר משה יעלון, כי הדרג המדיני מצפה מהקהילה לספק לו מודיעין מדויק ועשיר, כולל על שלל ההיבטים החברתיים והכלכליים, ועל המכלול המורכב והמשתנה של הזירה. מודיעין שכזה דרוש לקברניטים גם כדי להתכונן לסכנות וגם כדי לא להחמיץ הזדמנויות. רק מודיעין טוב יאפשר לדרג המדיני להבין את גבולות חופש הפעולה שלו בהפעלת כוח צבאי ומגבלותיו. מודיעין טוב, סיכום, אפשרי רק תוך כדי יציאה מהקופסה, והבנה מעמיקה של הזולת במושגיו שלו, תרבותו וערכיו. יום העיון אכן המחיש את התועלת שבקיום מסגרת שיח שמחוץ לעבודת המודיעין היומיומית והמפרכת.

מהנעשה במל"מ

'מועדון חבצלת'

הסיקור התקשורתי במלחמה - תם עידן התמימות

המל"מ קיים ביום שלישי 14 בינואר 2013 רב-שיח בנושא סיקור וצילום בעת מלחמה במסגרת פעילות 'מועדון חבצלת', בראשו עומד תא"ל (מיל') יובל חלמיש. הנחתה את הרב-שיח טלי ליפקין שחק והשתתפו בו מבכירי הכתבים הצבאיים בתקשורת האלקטרונית והכתובה בימינו: אמיר בוחבוט, רון בן ישי, יואב לימור ואיתי לנדסברג. רע"ן אוסינט (המודיעין הגלוי) סא"ל ר' התייחסה למעקב אחר ישראל בתקשורת ולנעשה כיום ברשתות החברתיות.

חברי 'מועדון חבצלת' ברב-שיח

לדעת. זאת במיוחד בעידן האינטרנט המאפשר למידע לזרום בזמן אמת ברשתות הווירטואליות (אירוע המשט התורכי לעזה "המרמרה", שימש דוגמה למורכבות הכיסוי התקשורתי, לדילמות של הכתבים הצבאיים וליחסיהם המורכבים עם צה"ל והצנזורה).

המשתתפים הצביעו על הדילמות הקשות בפניהן ניצבים הכתבים הצבאיים, במיוחד במהלך סיקור של אירועים אלימים מהשטח ובמצב של מלחמה/לוחמה. לדבריהם, עמדתם של דובר צה"ל והצנזורה, החותרים להצליח במילוי המשימה שהציבו לעצמם - לשלוח במצב ע"י שליטה בסיקור האירועים - הופכת לעיתים לבומרנג ומקשה עוד יותר על הסיקור האיכותי והאונטנטי מזירת האירועים בזמן אמת. יתרה מכך, הדור הצעיר מתעניין בנעשה סביבו, אך הוא עושה זאת בעיקר באמצעות האינטרנט. שם צרכני המידע מחפשים דיווחים קצרים, עדכניים וחיים, והכתבים נדרשים לספק את "המוצר" הזה. היה רב שיח מרתק ומאתגר.

משוט בארץ: טיול חברי המל"מ לעתלית ולנחל אורן בכרמל

חברי המל"מ מטיילים בצפון

במזג אויר נהדר, המשכנו לנקודה האחרונה בטיול, האנדרטה לנספים באסון השריפה בסמוך לקיבוץ בית אורן. ממקום זה צפינו על נופי הכרמל היפים והירוקים, ושם סיפר לנו סלמאן על אירוע השריפה ואסון האוטובוס.

הטיול הראשון של החבורה הסתיים בתחושה טובה מאוד וברצון להמשיך ולצאת לטיולים דומים בעתיד.

יובל חלמיש

ראש ועדת פעילות וגיוס חברים

הגיוון וההתחדשות בפעילות 'מועדון חבצלת' באו לידי ביטוי ביום שישי 14 בפברואר 2014, בטיול משותף, ראשון מסוגו, למחנה המעפילים בעתלית ובהמשך בטיול בטבע, בנחל אורן ובחניון האגם, בעקבות השריפה בכרמל. חבורה של 70 חברי המל"מ התייצבה ביום קיץ חורפי ובמזג אויר נפלא במחנה העפלה בעתלית, רובה הגיעה באוטובוס מגלילות והצפוניים הגיעו ברכבם הפרטי.

לאחר התארגנות בשתי קבוצות יצאנו לסיור במקום. שמענו הסברים מהמדריכות של מחנה המעפילים, ורד ויפעת, על תקופת ההעפלה שקדמה לקום המדינה, סיורנו במחנה בביתנים השונים, באוניה 'גלינה', שהובאה למקום בשנת 2006 לאחר תלאות בים, וביקורנו בביתנים של מחנה ההעפלה, ששוחזרו וחלקם נשמרו אותנטיים לתקופה.

בסיום הביקור במחנה ההעפלה ולאחר ארוחת בוקר קלה, המשכנו לכרמל לנחל אורן, לטיול טבע, במטרה להכיר את הצומח ואת השטח הירוק והפורח בכרמל המשתקם. את הטיול בכרמל ליווה והדריך סלמאן אבו רוכן, איש הכרמל בן לאחת המשפחות הדרוזיות הגדולות והמכובדות בעוספיא, שבעברו היה מנהל קשרי החוץ ברשות הטבע והגנים ומומחה לכרמל, חי, נושם ומכיר כל פינה וצמח.

הגענו לחניון האגם בנחל אורן ומשם יצאנו לטיול רגלי בנחל, בין פריחות הכלניות, הרקפות והעיריות לצד החורש המשתקם לאחר השריפה הגדולה בכרמל של שנת 2010. סלמאן הסביר לחבורה על תהליך השיקום לצד תהליך הכריתה והדילול של עצים שנפגעו בשריפה, בדגש על עצי האורן. לאחר כשעתיים של הליכה רגלית בטבע

אירועים במל"מ*

שריינו ביומנכם

■ יום רביעי 2 באפריל 2014

השקת ספרו החדש של תא"ל (מיל) פרופסור חיים אשד, 'עידן חדש בלוינות'. הזמנה תפורסם בהמשך.

■ יום ראשון 23 באפריל 2014

יום עיון בנושא השואה.
הפעילות תכלול ביקור ב'משואה' בתל יצחק.
פרטים יפורסמו בהמשך.

*ההשתתפות באירועים הינה רק על-פי הרשמה טלפונית מראש, החל משלושה שבועות לפני מועד האירוע. הכניסה לאירועים בהצגת תעודת חברות עמותת המל"מ.

יתכנו שינויים בתוכנית - יש להתעדכן לגבי מקום האירועים ומועד במשרדי העמותה בטלפון: 03-5497019 ובאתר האינטרנט של המל"מ:

www.intelligence.org.il

■ יום רביעי 26 במרץ 2014

יום עיון לרגל הוצאת ספרו של אל"מ (מיל) ד"ר חיים סרברו "הקמת גבולות בינלאומיים הלכה למעשה"

17:30 - התכנסות

18:00-19:10 - מושב ראשון:

פרופ' משה ברור - היבטים גיאוגרפיים

פרופ' רובי סייבל - היבטים משפטיים

פרופ' דוד ניומן - היבטים גיאופוליטיים.

19:00-20:00 - מושב שני:

אלוף (מיל) עמוס גלעד - הגבולות כמרכיב במערכת היחסים בין ישראל לשכנותיה.

ד"ר חיים סרברו - על הספר ועל הקמת גבולות.

השומר אחיו הוא?

השקת ספרו של יוסף מרזוק על משה אחיו ובצילו

משה יוסף (משמאל) עם הוריהם

הסגולית של יוסף להקמת אתר ההנצחה הממלכתי לחללי קהילת המודיעין, המרכז למורשת המודיעין, והתנדבותו במשך למעלה מחצי יובל שנים לקידום מפעל ההנצחה והמורשת במרכז.

במוקד הערב עמדו שתי הרצאות בהשראת הספר. מוקי צור דיבר על 'ציאת מצרים? הליכה במדבר', וניתח חמישה אירועים מכוננים בתולדות יהודי מצרים לאורך ההיסטוריה. סא"ל (מיל') פרופ' יגאל שפי

ביום ראשון 23 בפברואר 2014, התקיים באודיטוריום באתר ההנצחה הממלכתי לחללי קהילת המודיעין, המל"מ, ערב השקה לספרו של ד"ר יוסף מרזוק, 'את אחי אנכי מבקש: לאורו של משה ובצילו' (הוצאה פרטית; 272 עמ').

הספר מספר את סיפור חייו של סא"ל ד"ר משה מרזוק (ז"ל), ובו פרטים רבים שטרם נתפרסמו, בוודאי לא באכסניה אחת. עוד יש

יוסף מרזוק

בספר סיפור חייו של ד"ר יוסף מרזוק, אשר החל את חייו בארץ כרוקח בצה"ל ובהמשך הגיע לתפקידים בכירים ורגישים במשרד הבריאות. בדרכו הצנועה חושף יוסף מרזוק חלק מן הקשיים שעמם היה עליו להתמודד בחייו הפרטיים ובמאמצי ההנצחה של שמואל עזר ושל משה

הרצה בנושא: "זכות הציבור לדעת? מודיעין וחברה במדינה דמוקרטית". שפי סקר את השינויים העיקריים שהתחוללו בעבודת המודיעין במאה העשרים ובראשית המאה העשרים ואחת, ואת ההשפעה של השינויים הללו על מעמדו של המודיעין במדינות דמוקרטיות. בהמשך דבריו דן במתח המהותי בין הצורך בחשאיות ובהיתרים מיוחדים בעבודת המודיעין לבין החיוניות של מנגנוני בקרה ממשלתיים וציבוריים. התרגשות מיוחדת עוררו מסל ניניו בוגר ורוברט דסה, שניים מאסירי ה'פרשה', שנכחו בערב. ניתן להשיג את הספר אצל המחבר תמורת תרומה לקרן להנצחת קדושי קהיר (03-5497970).

נחם אילן

ראש הקרן להנצחת קדושי קהיר

מכתב נשיא המדינה יצחק בן-צבי ליוסף מרזוק

מרזוק. דומה שהסיפור המרגש והמקומם ביותר הוא המסע להעלאת ארונותיהם. הארונות הגיעו ארצה בראשית קיץ 1977, לאחר שיוסף פנה במכתב אישי לנשיא סאדאת והלה נעתר לפנייתו כמחווה הומניטרית. כמאה וחמישים חברים, עמיתים ובני משפחה השתתפו באירוע השקה המרגש ונורית שפירו, חברה בהנהלת הקרן להנצחת קדושי קהיר הפועלת במל"מ מאז שנת 1991, הנחתה את הערב בחן. פתחו את הערב יו"ר המל"מ, תא"ל (מיל') ד"ר צבי שטאובר, והמנכ"ל, תא"ל (מיל') דודו צור, אשר ברכו את יוסף והתנו את ייחודו של הספר ואת תרומתו

הידעתם?

ארכיון צה"ל פתח לעיון הציבור שלושה קבצי מסמכים מאירועים בתולדות אמ"ן:

- המסמכים על הפיכת אמ"ן ממחלקה באג"מ לאגף במטה הכללי (1953).
- דו"ח שאול אביגור על קהילת המודיעין (1957).
- "ליל הברווזים" אשר בעקבותיו הועבר ראש אמ"ן הרכבי מתפקידו (1959).

להלן הקישור:

www.archives.mod.gov.il/pages/Exhibitions/2013/2013.asp

אפרים לפיד

CONTACT US
שלחו משב ותגובות למערכת

ברוח סיסמת היחידה: ידע, רצון ומסירות יהפכו את הבלתי אפשרי לאפשרי

דוד ברונשטיין מקבל פרס ביטחון ישראל. מימין: אשר בן נתן, מנכ"ל משרד הביטחון, לוי אשכול ראש הממשלה ושר הביטחון ושמעון פרס, סגן שר הביטחון

רצון ומסירות - יהפכו את הבלתי אפשרי לאפשרי. יו"ר עמי"ט הדגיש את חשיבותו של גורם האמינות בפיתוח הטכנולוגי, נושא עליו חינך ברונשטיין את אנשי היחידה כבר לפני חמישים שנה.

לאחר השמעת דברי תודה והוקרה לתורמים, שרבים מהם יוצאי היחידה, הוענקו המלגות לשנת 2013 לשמונה חיילים ולארכע חיילות יוצאי היחידה, שכולם לומדים מקצועות מדע וטכנולוגיה בטכניון ובאוניברסיטאות.

נציגת המלגאים נשאה דברי תודה; רמי הדר, נציג התורמים, נשא דברי ברכה; וינון ברכה, יוצא היחידה ומנכ"ל חברה שנרכשה בידי אפל, חתם את הערב בהרצאה על הנושא 'מטכנולוגיה בחזית - לחזית הטכנולוגיה'.

שמעון אביבי

ראש ועדת קרנות ההנצחה

ב-29 בינואר 2014 התקיים במל"מ טקס חלוקת המלגות מטעם הקרן לשנת 2013, בנוכחות אורי גורן ראש היחידה הטכנולוגית באמ"ן בשנות ה-60, ראש היחידה הנוכחי, ראשי היחידה בעבר, קצינים וחיילים, תורמים ובני משפחה של הזוכים במלגות. להקת חיל המודיעין הנעימה את הערב בשירים משל להקת 'כוורת', שלמה גרוניך ועידן רייכל.

דוד ברונשטיין ז"ל

נחום יעקבי, שהנחה את הטקס, סיפר שמאז הוקמה העניקה הקרן יותר מ-300 מלגות. בשנת 2013 הוגשו 25 בקשות למלגות, וועדת הקרן החליטה להעניק 12 מלגות לבוגרי היחידה, שהצטיינו בשירותם ובתרומתם הייחודית ליחידה, ואף מתנדבים לתרום לקהילה. המלגות הוענקו בידי מפקד היחידה, בידי סא"ל (מיל.) ירום לוקר ראש ועדת הקרן, ובידי יו"ר עמותת יוצאי היחידה הטכנולוגית (עמי"ט). מפקד היחידה ציין את תרומתם המכרעת של בוגרי היחידה למערך הטכנולוגי האזרחי

בו הם השתלבו. ראש ועדת הקרן דיבר על החתירה למצוינות של רבים מבוגרי היחידה, שפועלים ברוח סיסמת היחידה, אותה טבע אברהם ארנן: 'ידע,

פורום בראשות מפקד היחידה הטכנולוגית, אורי גורן

ענבר עטיה הי"ד

4.3.1996 - 3.7.1973

ענבר נרצחה בפגיעו טרור בדיזנגוף סנטר תל אביב, בערב פורים תשנ"ו (מרס 96) והיא בת 22 שנים.

ענבר, בתם של חרמונה ואל"מ איקא עטיה, נולדה וגדלה ברמת אפעל, אחות לאורית ואסף.

בתום לימודיה בבית הספר התיכון יהוד, התגייסה לצה"ל ושירתה בחיל המודיעין בין השנים 1993-1991.

בשנה האחרונה לחייה למדה לתואר ראשון באוניברסיטת תל אביב.

התכנסות וכיבוד קל החל מ-19:30 | תחילת האירוע: 20:00

בתוכנית:

פתיחה - מנחה

טקס חלוקת מלגות

מרצה אורח: מר דניאל ב. שפירו - שגריר ארה"ב בישראל

תוכנית אומנותית

דברים לזכרה - חרמונה

מל"מ

הזמנה

קרן ענבר

טקס הענקת מלגות עידוד
על שם ענבר עטיה הי"ד לשנת 2014

המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)
אתר הנצחה הממלכתי לחללי הקהילה

האירוע יתקיים ביום שלישי, 25.3.2014,
כ"ג אדר ב' תשע"ד, בשעה 20:00,
באולם קלצ'קין, מוזיאון ארץ ישראל,
רמת אביב, רח' חיים לבנון 2 תל אביב

ראש אמ"ן אלוף אביב כוכבי

אמ"ן נפרד מהפורשים לגמלאות

ב-12 בפברואר 2014 התקיים בתיאטרון 'הבימה' ערב לכבוד פורשי אמ"ן ובני/בנות זוגם. ראש אמ"ן אלוף אביב כוכבי והסגל הבכיר באמ"ן מרמת סא"ל ומעלה כיבדו את הגמלאים הטריים בנוכחותם.

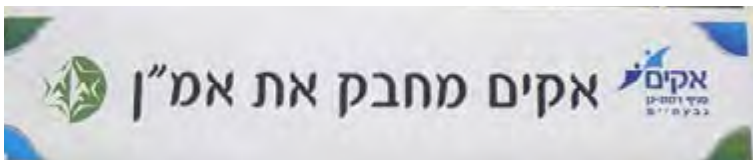
ראש אמ"ן הציג בקצרה את האתגרים העומדים בפני אמ"ן בעת הזאת והודה ליוצאים לגמלאות ולמשפחותיהם על עשייתם לאורך עשרות שנים. הוא הדגיש, כי הפרישה אינה סוף דרכם עם אמ"ן, "כי משפחה לא עוזבים".

סא"ל חנית, רע"ן מד"ה לשעבר של חמ"ן הודתה בשם הפורשים. היא הקריאה מקאמה בה תיארה את חבלי הלידה בדרכו של הפורש, והודתה על החוויה המגוונת של השירות באמ"ן. לסיום, צפו המשתתפים במחזה של תיאטרון 'הבימה' "עת דודים", שעלילתו מתרחשת בשלוש תקופות בתל אביב: לפני קום המדינה, במהלך מלחמת העצמאות ומעט לאחריה. האירוע ביטא הערכה לאלה שתרמו לאורך השנים לעמידת אמ"ן ביעדיו.

גדעון מיטשניק

אקים מחבק את חיילי אמ"ן:

300 חיילי אמ"ן צפו באירוע מיוחד של "התיאטרון האחר" של אקים

קצינים וקצינות חיילים וחיילות, מאגף המודיעין צפו בהצגה 'הדירה' של 'התיאטרון האחר' של אקים, שכל שחקניו הם אנשים עם מוגבלות שכלית. האירוע, הראשון מסוגו בשת"פ בין צה"ל לבין אקים, התקיים ב-26 בינואר 2014, בבית ראסל ברמת גן, מחווה לפרויקט "שוים במדים" - פרויקט הגיוס

לצה"ל ולאמ"ן של אנשים עם מוגבלות שכלית. ברקע לכך, יצוין הקשר המיוחד שנרקם עם אמ"ן והפתיחות כלפי החיילים המשרתים גם ביחידות העלית של אמ"ן. בפאנל שהתקיים לאחר ההצגה, השתתפו לצד שתי השחקניות, קצין באמ"ן המשמש כמפקדם של שלושה מחיילי פרויקט "שוים במדים" וחיילת המשתתפת בפרויקט. המפקד סיפר בכנות על חששותיו, לפני שקיבל את הפיקוד על החיילים, ועל המהפך האישי שחל אצלו כשגילה את קסמם וייחודיותם של החיילים. בנוסף, עמד על החשיבות והתרומה המשמעותית, כולל הכלכלית, של החיילים ליחידה.

גדעון מיטשניק

לקראת חג הפורים: צו קריאה לפרויקט עם ערך חברתי

הצטרפו לקידומו של פרויקט משלוח מנות באקים ר"ג גבעתיים

משלוח מנות עם ערך חברתי, פרי עמלם של אנשים עם צרכים מיוחדים בסיוע בני נוער, חיילים ושוטרים, שלומדים להכירם. החניכים מקבלים שכר על עמלם וההכנסות מיועדות להרחבת הפעילות לטובת הילדים ומשפחותיהם באקים בר"ג וגבעתיים. ניתן לשלוח את המארזים לחו"ל. **התשלום על משלוח מנות נע בין 12 ₪ - 50 ₪ וניתן לרכוש מוצרים אורגניים.** שתפו גם ידידים ומשפחה בארץ ובחו"ל.

בתודה ובהוקרה, גדעון מיטשניק, מתנדב באקים רמת גן גבעתיים
להזמנות: טל': 03-6732949, 03-6721613, דוא"ל: akimrg@netvision.net.il

אקים - החיילים מעניקים זר פרחים לשחקנים

רות מושכל - קצינת חן ראשית במלחמת יום הכיפורים: אשת חיל!

הרמטכ"ל דוד אלעזר בטקס מינוי אל"מ מושכל לקח"ר

יום האשה הבינלאומי מצוין בעולם כולו ב-8 במרץ, והוא מוקדש לציון הישגיהן של הנשים בעולם בתחומים שונים ולזכרון של הנשים בכל רחבי העולם, אשר לחמו בעבר למען השגת שוויון זכויות ולמען נשים אשר נלחמות בהווה. כמו כן, מציינים ביום זה את תרומתן של הנשים למען חיזוק השלום בעולם והבטחת ביטחונן.

רות מושכל

קצינת חן ראשית, רות מושכל, והוסיפה כי "היה צורך בהן הן כפקידות, כמרכזניות, כמקפלות מצנחים וכנהגות, וכן בתפקידי סעד ובריאות ועוד". הבנות מילאו כ-50 תפקידים שונים. לצד גבורתם של אלה שנפלו ושל אלה שהגנו על המדינה, ראוי לזכור גם את תרומת הנשים - אלה עם השפופרת, עם רישומי הנפגעים והגלויות, אלה עם התחבושות ומכשירי הקשר, וגם על ההגנה, ולזכור את פועלה של האישה הבכירה ביותר בצה"ל באותה עת, אל"מ רות מושכל, אשת צבי, באותה עת אימא לשניים ושירתה את המדינה כקצינת חיל נשים הראשית.

במלחמת יום הכיפורים, כמו גם את תרומתן של הנשים ששרתו במלחמה בעת ההיא. אל"מ רות מושכל מונתה לתפקיד מספר חודשים לפני פרוץ המלחמה. כבר ביום הראשון לפרוץ הקרבות פונו החיילות מהגולן ומסיני, אולם מאות חיילות המשיכו לשרת באזורים שנחשבו פגיעים. האחיות לדוגמה שרתו באזורי אש - כולל ממערב לתעלת סואץ. החיילות עשו לילות כימים בתפקידים חיוניים בחיל הקשר,

ראו הרחבה בכתבה של רותם פסו באתר דובר צה"ל:

www.idf.il/1133-19604-he/dover.aspx

17:00-16:30 התכנסות וקבלת פנים
18:00-17:30 ברכות:
אלי ברדה, ראש העיר מגדל העמק
עמרי שלמון, מנכ"ל מועצה לשימור אתרי מורשה בישראל
אייל בצר, ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל
דודו צור, מנכ"ל המרכז למורשת המודיעין
ד"ר יוסי שכל, נשיא מכללת הגליל, נהלל

18:20-18:00 מנהיגות, עקרונות יסוד ואפיונים משתנים
ניצב (בדימוס) ד"ר ברוך לוי, יו"ר הנהלת מכללת הגליל, נהלל ויו"ר "צוות" ארגון גמלאי צה"ל

18:40-18:20 החי"ש חש לעזרת משמר העמק, אפריל 1948
ד"ר עמירם אזוב, היסטוריון צבאי מחבר הספר "משמר העמק לא תיפול"

19:00-18:40 שיחה עם רובי דמלין, גיבורת הסרט יום אחד אחרי השלום

19:30-20:30 הסרט יום אחד אחרי השלום, במאים ארז לאופר ומירי לאופר
זוכה פרס דוקאביכ 2012 על התחקיר לסרט

הנחיה: ד"ר ענב גונן, כחו של האלוף מאיר עמית
נא לאשר השתתפות בטל' 04-6415073 | nahalal@shimur.org.il
מועצה לשימור אתרי מורשת (ע"ר) ממורשת החברה להגנת הטבע (ע"ר)

געגועים לעתיד

כינוס שנתי
ע"ש האלוף מאיר עמית

משטרת נהלל ההיסטורית
יום שלישי, ט"ז אדר ב' תשע"ד
18 במרס 2014

מנהיגות ביטחון ואני

עמותת מודיעין עשר חוקרת את מלחמת העצמאות

מפגש מרגש עם ריד הולמס (שגילו מעל 90) אוונגליסט שחוקר ומשחזר את המושבה האמריקאית בתל אביב

של חוקר ערבי יליד צפת. בין לבין טיילו חברי העמותה ברחובות תל אביב ויפו בהדרכתו המצוינת של אילן שחורי, בעקבות המתיישבים האמריקאים והטמפלרים, בסוף המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-20.

גדי זהר
ראש עמותת מודיעין עשר

עמותת מודיעין עשר החליטה להקדיש את שנת הפעילות הנוכחית לחקר מלחמת העצמאות. את השנה פתחה הרצאתו של פרופסור יואב גלבר מהמרכז הבינתחומי הרצלייה אשר שיתף אותנו בתוכנות על שיטות מחקר חדשות על המלחמה. הרצאתו התמקדה בהתפתחות המחקר, היסטוריונים חדשים וכיווני מחקר עכשוויים, שעוסקים לא רק בקרבות ושמתבססים באופן טבעי פחות ופחות על עדויות חיות ויותר על חומרי ארכיון.

מפגש מרתק היה לחברי העמותה עם ד"ר אלוף בדימוס אלעד פלד, שסיפר על המלחמה בגליל ובמיוחד על כיבוש צפת שבה השתתף כמפקד פלוגה צעיר. בשפה קולחת ומדויקת, העביר לנו אלעד לא רק את העובדות אלא את חוויותיו ואווירת המלחמה הזו שבה אנשים צעירים מאוד פקדו על יחידות חסרות ניסיון מול צבאות סדירים וכוחות המונים בלתי מאורגנים. אלעד התייחס בכנות ובבהירות גם לשאלות קשות כמו טיהור עין זיתון ובריחת ערביי צפת (מיזמתם).

חקר המלחמה של חברי העמותה יימשך בקמפוס של שלושה ימים בחודש מרץ שיתקיים בגליל המערבי ויעסוק בפרקים מהמלחמה דוגמת קרבות העמק נגד צבא קאוקז'י, שיירת יחיעם ואף כיבוש צפת בעיניו

עמותת בוגרי 8200 מתכננת ומבצעת...

סנדר. בנוסף להרצאה המרכזית, תוצג השנה הקרן להנצחת יואל בן פורת ז"ל ומורשתו, ויצוינו בוגרי היחידה ששירתו בתפקידי פיקוד והתרעה בעת מלחמת יום הכיפורים. מועד האירוע ותוכניתו יפורסמו בנפרד.

■ **"צוערים לשירות המדינה"** - ב-4 בפברואר 2014 התקיים כנס יעודי לבוגרי 8200 העשויים להשתלב בפרויקט זה.

■ **ערב לזכרו של אל"מ נמרוד זוהר ז"ל**, ששימש רמ"ט בתפקידו האחרון ביחידה, יערך במל"מ ב-20 במרץ 2014 בשעה 18:30. מוקירי זכרו מוזמנים.

■ **ערב לזכרו של אל"מ ששון (ששי) יצחייק ז"ל**, שהיה מפמ"ר ביחידה, יתקיים ב-22 באפריל 2014 במל"מ. מוקירי זכרו מוזמנים.

■ **אירוע מורשת זירת דרום** - בכוונת העמותה לקיים אירוע מורשת שיוקדש לזירה הדרומית. מועד אפשרי - 30 באפריל 2014. פרטים יבואו.

■ **עוד על יזמות חברתית של בוגרי היחידה** - אנו ממליצים לבקר באתר חדש, "כיכר אשוקה", העוסק בתחום היזמות החברתית מבית "אשוקה ישראל", שהוקם על ידי בוגר היחידה דניאל ברקת. האתר מציג את המתרחש בזירה החברתית בארץ, מספק כלים וידע ליזמים פעילים וכבר מעורר השראה בקרב יזמים בהווה ובעתיד. להלן קישור לאתר: <http://israel.ashoka.org>

שוניה פכט, ש.מ. 2

■ **"מפקדים מספרים"** - ערב מורשת, השלישי

בסדרה, נערך במל"מ ב-6 בפברואר 2014. שנים ממפקדי היחידה בסוף שנות השמונים ובתחילת שנות התשעים, תא"ל (מיל) אלי בר ותא"ל (מיל) חנן גפן הציגו את תפיסת עולמם הפיקודית, את האתגרים המקצועיים הייחודיים לתחומי העשייה של היחידה, את הדילמות עימן נדרשו להתמודד ואת הפתרונות שגובשו. קציני היחידה, בראשם המפקד תא"ל א' אנשי המטה ובוגרי היחידה מלאו את האולם עד תום, והאזינו בקשב רב ובשקיקה לדברי המורשת המיוחדת שנפרסה בפניהם בהנחייתו המקצועית של אל"מ (מיל) נעם שפירא. הערב נפתח בברכתו של יו"ר העמותה אל"מ (מיל) ניר למפרט, ובהמשכו הציגה ועדת התוכן של עמותת הבוגרים תמצית של התוכנית לאירועי המורשת המיועדים לשנים 2014 - 2015. מפקד היחידה סיכם את הערב בהתייחסות חמה לתכני הערב ולחשיבותם.

■ **פעילות סיגינט מוטסט** - נושא זה נבחר להיות הנושא המוביל בכנס העמותה-יחידה לשנת 2014, כך עפ"י המלצת הנהלת ש.מ.2. בבסיס פעילות זו עומדת עבודת צוות מעמיקה ויסודית של בוגרי היחידה ויוצאי המערך המוטסט יוסי דגן ואפי לוי, בסיוע רמ"ד מורשת רס"ן שלומי.

■ **פורום ההתרעה השנתי** - אמור להתקיים בסוף מאי - תחילת יוני 2014. ירכז וינחה את הפורום כמידי שנה אל"מ (מיל) יורם

עמותת 'אגמון'

ערב מורשת על הצלת יהודי צפון אפריקה

■ ערב מיוחד שעסק בהצלת יהודי צפון אפריקה, ובעיקר בפרשיית טביעתה של הספינה 'אגוז' (בינואר 1961) ובמפקדה חיים צרפתי ז"ל, שליווה את המעפילים על הספינה ונספה בטביעתה, התקיים במל"מ ב-8 בינואר 2014. חברים סיפרו על חיים צרפתי ז"ל ועל מצב היהודים בצפון אפריקה באותה תקופה. לצד האירוע הוצבה תערוכה שהוכנה ע"י אבנר א. שהציגה את מערכות התקשורת שהיו נהוגות באותה עת. חברו לארגון האירוע הגמלאים החברים באגמון איקו, ריבה, מייק, מייק, ונכחו למעלה ממאתיים איש, ביניהם רבים מקרב בני משפחתו של חיים צרפתי ז"ל ומוקירי זכרו.

■ מועדון הסרט של אגמון בשיתוף 'שובל' ממשיך את פעילותו. במסגרת זו התקיימו הקרנות של הסרטים "ילדי קהיר", "פילומנה" ו"נברסקה". לסרטים קדמו הרצאות על הסרטים שזכו לביקורות טובות מאד.

■ **הנופשון השנתי** שמקיימת אגמון מידי שנה התקיים בסוף פברואר בים המלח. כ-300 חברים ובני/בנות זוגם יצאו לטייל ולנוח במשך ארבעה ימים באזור. במהלך הנופשון התקיימו סיורים להכרת האזור, הטבע, ההיסטוריה, המפעלים והאוכלוסייה במרחב זה. החברים חזרו לביתם מלאי חוויות, זיכרונות ותמונות.

■ **פרויקט 'רקיע'** - המחזור השני של פרויקט העצמת מנהיגות צעירה בקהילה האתיופית, נפתח לאחרונה. כ-10 עמיתים חדשים שנבחרו באופן מיוחד מתוך מספר רב של פונים משתתפים עתה בפרויקט וחברי אגמון משמשים להם כעבר חונכים. זאת, בנוסף למפגשי הדרכה ולימוד שונים ומגוונים המתנהלים באופן קבוע לאורך השנה.

■ **החוג ללימוד השפה הערבית** של חברי אגמון, המתקיים זו השנה השלישית במל"מ, קיבל חיזוק משמעותי עם הצטרפותו של מר עלי יחיא (מי שהיה נציג ישראל בקטר, שגריר ישראל ביוון ובפינלנד, נמנה

על מדליקי המשואות ביום העצמאות וכן היה המורה הראשי לערבית באולפן עקיבא). מר יחיא ישמש כמורה וכמדריך הקבוצה. מאחלים לו ולקבוצה המשך פורה ומרחיב דעת של לימוד השפה הערבית ותרבותה. נעם שפירא מנכ"ל העמותה

חברי העמותה בנופשון בים המלח

נופשון בים המלח גם למיטיבי לכת

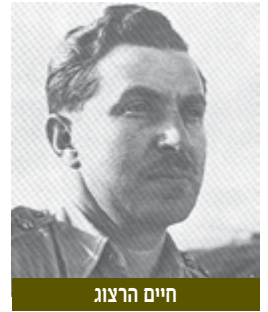

מנהרת הזמן

אירועים | מבצעים | מורשת קרב

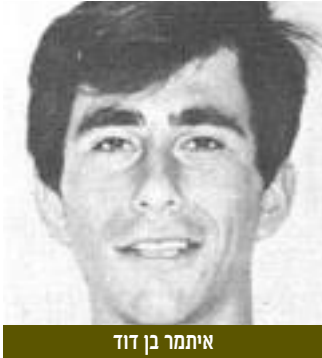
תאריכון היסטורי לחודש מרץ

מרץ 1949 - הקמת ממ"ן | מעמדו של המודיעין הצבאי מתחזק בהחלטה להפכו משירות מודיעין (ש"מ) למחלקת מודיעין (ממ"ן). חיים הרצוג, שלחם לחיזוק מעמדו של המודיעין הצבאי בצה"ל, הפך לראש ממ"ן הראשון. צעד משמעותי בהתפתחות המודיעין הצבאי.

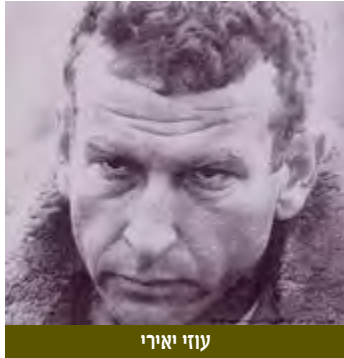

חיים הרצוג

ליל 6-5 במרץ 1975 - שחרור בני הערובה במלון סבוי בתל אביב | סיירת מטכ"ל מחלצת את בני הערובה שהוחזקו במלון בתל אביב ע"י 8 מחבלים מארגון הפת"ח. המחבלים נחתו בחוף תל אביב השתלטו על בני ערובה במלון ואיימו כי יהרגו את בני הערובה אם ישראל לא תשחרר מחבלים. אל"ם עוזי יאירי ואיתמר בן דוד, לוחם סיירת מטכ"ל, נהרגו (לצד 9 ישראלים אחרים) במהלך הפעולה. עוזי יאירי, ששימש אז בתפקיד בכיר באמ"ן, לא היה אמור להיות במקום לא כלוחם ולא כמפקד, אך התנדב מיוזמתו להצטרף לכוח הפשיטה.

איתמר בן דוד

עוזי יאירי

7 במרץ 1965 - וולפגנג לופ (זאב גור אריה) לוחם המוסד נעצר ונשפט במצרים | בעברו קצין בצה"ל שלחם במלחמת העצמאות ובמבצע קדש, גויס זאב ע"י יחידה 131 באמ"ן (שהועברה אח"כ למוסד) ונשלח למצרים. בכיסו של איש עסקים גרמני בעל עבר נאצי הצליח, באמצעות הקשרים שקשר, להעביר מידע חשוב על היערכות הצבא המצרי ופעל לסכל את מאמצי מצרים לייצר טילים. לופ ורעייתו גרטרוד, שנתפסה איתו, שוחררו ב-1968 יחד עם אסירי "הפרשה".

8 במרץ 1969 - תחילת מלחמת ההתשה | צבא מצרים פתח בהתקפה ארטילרית של כ-30,000 פגזים לאורך כל תעלת סואץ, במטרה להתיש את ישראל בלחימה ארוכה של הפגזות, תקיפות קומנדו וירי צלפים ולהסב לה אבידות כבדות. המודיעין, שלא התריע על ההתקפה ב-8 במרץ, רשם במהלך המלחמה, הצלחות רבות והתבלט בעיקר במודיעין למבצעים בעומק מצרים ובמדיניות ערב האחרות. יש המציינים את ראשית המלחמה מיד לאחר מלחמת ששת הימים.

מלחמת ההתשה: מתקן מצרי נפגע מאש ישראלית, 1968 (צילום: לע"מ)

יהודה גיל

13 במרץ 1999 - הרשעת יהודה גיל | איש המוסד שהועמד לדין והורשע על פברוק מידע שקרי על צבא סוריה והיערכותו ועל כוונת הסורים לבצע מחטף בחרמון. גיל נידון ל-5 שנות מאסר.

14 במרץ 1978 - מבצע ליטני | בעקבות פיגוע אוטובוס הדמים בכביש החוף (11 במרץ, 35 ישראלים נרצחו) צה"ל השתלט על כל דרום לבנון עד לנהר הליטני. צה"ל הסיג כוחותיו עפ"י החלטת מועצת הביטחון 425. רצועת ביטחון בדרום לבנון נשארה בידי מיליציה נוצרית. המודיעין מילא תפקיד מרכזי בהכנת תכניות המבצע, יעדים למבצע ובמידע על כוחות הפת"ח וצבא לבנון.

ישראל בר ממטין לתחילת משפטו

29 במרץ - 10 במאי 2002 - מבצע "חומת מגן" | צה"ל משתלט על שטחי הרשות הפלסטינית ומשמיד תשתיות טרור כמו גם את התשתית הצבאית של הרשות הפלסטינית. זאת, לאחר שטרור המתאבדים מגיע לשיאו בפיגוע במלון פארק בנתניה בליל הסדר ב-27 במרץ (23 הרגים ו-140 פצועים).

31 במרץ 1961 - סא"ל ישראל בר, עובד בכיר במשרד הביטחון, נעצר ע"י השב"כ באשמת ריגול לטובת בריה"מ | בר היה היסטוריון צבאי ידוע, מקורב לצמרת הביטחונית. נשפט ונידון לעשר שנות מאסר (שהפכו ל-15 לאחר דחיית ערעורו בעליון). מת בכלא מהתקף לב.

חיים של עלייה

מאת: יהודה דומיניץ, עורך מנחם מיכלסון, הוצאת הספרייה הציונית, ירושלים, 2014

יהודה דומיניץ

יהודה דומיניץ היה עשרות שנים בתפקידים שונים במערך העלייה של הסוכנות היהודית עד תפקיד מנכ"ל מחלקת העלייה. משך 30 שנה (בשנים 1985-1955) הוא היה איש הקשר של הסוכנות עם 'המוסד' שטיפלו במשותף

בהעלאת יהודים מארצות ערב ומקהילות במצוקה.

יהודים מקהילות סוריה, לבנון, איראן, מרוקו, תימן, עיראק ומעל לכל במספרם - מאתיופיה, משפחות ובודדים מכל אלה עלו לארץ במבצעים משותפים של המוסד והסוכנות. כל הפעולות הללו מומנו מתקציב הסוכנות, וזה כלל גם את שכרם של השליחים וההוצאות המבצעיות השונות.

הסוכנות סייעה עם המוסד משך שנים גם לשיפור ההגנה העצמית בקהילות שהיו נתונות לסיכונים ואיומים. בספר שיצא בימים אלה, חמש שנים אחרי מותו של יהודה ז"ל, יש סיפורים קטנים על עליות גדולות וסיפורים גדולים על עליות קטנות. דומיניץ נחשב גם סמכות בינלאומית בטיפול בהגירת פליטים.

בדבריו בספר ציין ראש המוסד לשעבר, אפרים הלוי, אשר עמד בין היתר גם בראש היחידה לסיוע לקהילות יהודיות בסיכון ("ביצור") כי דומיניץ היה "איש צוות אידיאלי". הספר נמצא בספריית מל"מ.

אפרים לפיד

רואימל"מ

"רואים מל"מ", איגרת המידע של ה-מל"מ, מופצת באינטרנט. שמרו על קשר - הצטרפו אלינו ומסרו את כתובת הדואר האלקטרוני שלכם! נשמח לקבל מכם משוב: התייחסויות, תגובות ובקשות.

תודה, יוכי ארליך, עורכת "רואים מל"מ" וחברת הנהלת המרכז
mlm@intelligence.org.il

אתר ההנצחה המרכז למורשת מודיעין.

ת"ד 3555 רמת השרון 47143, טל' 03-5497019, פקס 03-5497731

בקרו באתר האינטרנט שלנו:

www.intelligence.org.il

תודתנו

לשמעון אביבי, לנחם אילן, לרותי מצרי בן עמי, לגדי זהר, ליובל חלמיש, לאפרים לפיד, לגדעון מיטשניק, לצבי מושכל, לרקפת פאר, לשוניה פכט ולנעם שפירא שסייעו בהכנת החומר ולכל האחרים שתרמו.

צ'אפחות

■ תא"ל (מיל) עמוס גלבוע זכה ביום שלישי 28 בינואר 2014 בפרס מולדובן של מרכז אריאל לביטחון ותקשורת באוניברסיטת אריאל על ספרו "מר מודיעין".
 ■ אל"מ (מיל) ד"ר יוחאי שקד, לשעבר קצין בכיר בחמ"ן, נתמנה רמ"ח היסטוריה בחטיבת תורה והדרכה באגף המבצעים במטה הכללי.

עמוס גלבוע

בגיליון 68 של מבט מל"מ הרואה אור בחודש מרץ:

- כך תרם המודיעין לניהול מלחמת יום הכיפורים.
- שיטות הריגול המופלאות של הודו העתיקה הסתעפו עד המודיעין של ימינו.
- לאור רעידות האדמה הסוציו-פוליטיות המתחוללות במזרח התיכון - האם הערכת המודיעין המדיני-אסטרטגי בעניין הפכה מיותרת?

CONTACT US
שלחו משוב ותגובות למערכת

